

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 20.9.2022

HAK; Hätäkeskuslaitoksen lausunto Eduskunnan lakivaliokunnalle lähestymiskiellon tehostamista koskevasta lainsäädäntöesityksestä

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön uutena keinona hengen tai terveyden vaarassa olevan henkilön suojelemiseksi sähköisesti valvottu lähestymiskiello.

Valvonta tapahtuisi niin, että Rikosseuraamuslaitoksen keskusvalvomoon tulisi automaattisesti hälytys, jos valvottava menisi kielletylle alueelle taikka irrottaisi tai rikkoisi valvontapannan. Hälytyksen saatuaan keskusvalvomo tekisi hälytyksestä hätäilmoituksen Hätäkeskuslaitokselle ja välittäisi välittömästi tiedon hälytyksestä lähestymiskiellolla suojattavalle. Keskusvalvomo ilmoittaisi myös tiedon lähestymiskieltoon määrätyn ja kiellolla suojattavan sijainnista. Hätäkeskuslaitos antaisi tehtävän poliisille poliisin antamien ohjeiden mukaisesti tarvittaessa kiireellisenä.

Hätäilmoituksen tekijä on joko avuntarvitsija tai joku muu henkilö, joka on havainnut avun tarpeen. Hätäilmoituksen tekijä on tapahtumapaikalla ja kykenee antamaan tapahtumista tarvittavat tiedot Hätäkeskuspäivystäjälle.

Rikosseuraamusviraston keskusvalvomon tehdessä hätäilmoituksen sillä ei ole samassa määrin tietoja tapahtumapaikalta kuin normaalissa tilanteessa hätäilmoituksen tekijällä. Keskusvalvomon tekemän hätäilmoituksen käsittely Hätäkeskuslaitoksen toimesta edellyttääkin uuden käsittelyohjeistuksen antamista Poliisihallitukselta. Lisäksi tämä ohjeistus tallennetaan hätäkeskustietojärjestelmään sekä koulutetaan noin 500:lle henkilölle virastossa. Hätäkeskuslaitos kannattaa HE:een sisältyvää esitystä voimaantulosta, jonka mukaan lait tulevat voimaan noin vuoden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Tilastojen mukaan lähestymiskiellon rikkomisista tehdään vuosittain vajaa 1000 rikosilmoitusta. Sähköisen valvonnan käyttöönotto saattaa lisätä niitä jonkin verran enemmän. Ottaen huomioon Hätäkeskuslaitoksen käsittelemien hätäilmoitusten kokonaismäärän 2,7 miljoonaa/ vuosi, ei lähestymiskiellon rikkomisista mahdollisesti aiheutuva lisätyömäärä vaikuta Hätäkeskuslaitoksen resurssitarpeeseen.

Lakiluonnoksessa henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa 20 §:n perusteluissa mainittu hätäilmoitusten käsittely ei vastaa hätäkeskustoiminnasta annetun lain (L 692/2010) 4 §:n 3 momentissa ja 18 §:ssä säädettyä. Tehtävän kiireellisyyden ja tarvittavien resurssien arviota ei tee hätäilmoituksen perusteella hälytettävä viranomainen, tässä tapauksessa

poliisi, vaan sen tekee hätäkeskuspäivystäjä viranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti.

Em. kappaleessa mainitun pykälän mukaan Rikosseuraamuslaitos voi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja myös oma-aloitteisesti luovuttaa Hätäkeskuslaitokselle ja poliisille tiedon lähestymiskiellon rikkomisesta sekä teknisesti valvottuun lähestymiskieltoon määrätyn ja lähestymiskiellolla suojattavan sijaintitiedon rikoksen ennalta estämistä ja poliisin valvontatehtävän suorittamista varten.

Rikosten ennalta estäminen ja poliisin valvontatehtävän suorittaminen eivät kuulu Hätäkeskuslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin. Siten Rikosseuraamusvirastolla ei ole esitetyn lain 20 §:n 3 momentin perusteella oikeutta luovuttaa mainittuja tietoja Hätäkeskuslaitokselle. Pykälää tulisiikin muuttaa niin, että tiedot voidaan luovuttaa myös Hätäkeskuslaitokselle sen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Hätäkeskuslaitoksen johtaja

Taito Vainio

Johtava lakimies

Iiro Clouberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 29.09.2022 klo 08:27. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu

Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi